

un factor, care se cheazășcă pentru împlinirea promisiunii. Din cauza acesta nu pôte fi adevărat, că Cehii ar fi declarat, că vor înceta de-ocamdată obstrucțiunea, ori că o vor slăbi. *Dampotrivă.* Efectul obstrucțiunii de până acum e mai mare, decum se aștepta. Nu numai purtarea Germanilor, oi și declarațiunile guvernului stau în calea împăcării. Corona nu voesce proclamarea restituirei limbei oficiose cehice în modul cum s'a întâmplat cu limba polonă în Galiția: adeocă prin patentă împărătescă. Nu rămâne d'ér, decât a-se aduce o lege de limbă provisorie. Repetăm — încheia fôia cehică — că *Germanii vor respinge ofertul nostru și conferența nu va ave nici un resultat.*

Cestiunea Porților-de-Fier.

În cestiunea Porților-de-Fier guvernul unghuresc a publicat în colónele unei oficiose unghuresci următoarele:

„Observăm, peste tot, că prin perceperea taxelor dela Porțile-de-Fier, și prin măsurile ce a luat în legătură cu asta, guvernul maghiar n'a lucrat decât conform mandatului ce conferența din Berlin a dat monarchiei austro-ungare.

„S'a ținut d'ér strict de acest mandat, nefăcând nimic ce ar știrbi câtuși de puțin dreptul suveran al vre-unuia dintre statele riverane, nici libertatea navigațiunii internaționale dunărene. Din contră, dispozițiunile guvernului maghiar întesce d'adrepul ca în acest loc primejdios al Dunării greutatea navigării să fie rezolvate strict în cadrul mandatului internațional, prin mijlocele, ce are la dispoziție, usând, pentru mai mare înlesnire, chiar de concursul administrației.

„Că guvernul maghiar în măsurile ce a luat, a avut în vedere numai interesele navigațiunii, ér pe cele materiale le-a subordonat de tot, reiese și d'acolo, că chiar și în anii cei mai bunți venitul taxelor stabilite nu va acoperi jumătate din dobânda capitalului cheltuit cu regularea canalisării; unde mai pui apoi cheltuiala împreună cu călăuzirea vaselor și cu susținerea ordinii. Guvernul maghiar prin oanalisarea Porților-de-Fier a dus la îndeplinire un important mandat internațional, cu jertfe uriașe, și a îndeplinit acesta, mai ales ca și din parte-i să contribuie la dezvoltarea navigării dunărene, și astfel la traficul internațional, din care folosul covârșitor îl trage îndeosebi România.“

Despre cestiunea Porților-de-Fier a fost vorba și în delegațiunii. Delegatul ungar *Gyurkovics* a adresat ministrului comun de externe o întrebare în afacerea taxelor de navigațiune la Porțile-de-Fier, contra cărora câte-va dintre puteri au luat poziția și și-a exprimat speranța, că ministrul de externe va face să se valideze punctul de vedere maghiar.

Contele *Goluchowski* i-a răspuns în-

dată. Éta, după rapórtele foilor unghuresci, ce a dis ministrul de externe: Ce privesce cestiunea Porților-de-Fier, acesta este de-o parte o afacere interioară a Austriei și Ungariei, de altă parte însă este și o cestiune eternă, întru cât în afară monarchia nu pôte pași decât ca putere unitară. Tratatul din Berlin a încredințat *monarchiei* regularea Porților-de-Fier, care la rândul său a procedat în propriul seu cerc de influință la rezolvarea acestor probleme. Tratatul din Berlin n'a luat dispozițiunii asupra taxelor ce sunt a-se percepe și astfel după natura lucrului *taxele le pôte stabili numai acela, care a executat lucrarea.* Restricțiune în privința acesta nu pôte face decât principiul fundamental, că adeocă cu aceste taxe nu este iertat a-se face speculă, ci ele pot fi menite exclusiv numai la restituirea cheltuelilor cu lucrările de regulare. Ministrii de externe s'au alăturat totdeuna la acest principiu fundamental și astfel față de această cestiune nici nu s'au nisuit a se pune în înțelegere cu statele riverane, de-ore-ce o astfel de înțelegere ar fi în praxă cu totul imposibilă.

Din camera română.

Precum am anunțat, d-l deputat *Ion Grădișteanu* a dat cetire în ședința de Sâmbătă a camerei următorului

Proiect de răspuns la mesagiul tronului.

Sire!

Adunarea deputaților, oglindă credincioasă sufletului poporului român, a primit cu nețărmurită bucurie vestea însănoșto: irei principelui Carol, primul principe din Dinastia Majestații Vóstre, odrăslit pe pământul României. Pentru a doua-óră țera mulțămescce celui Atotputernic, care a redat sănătatea fiului, ca și acum câți-va ani părintelui, asigurând astfel atât ziua de mâne, cât și un viitor mai depărtat.

Cu cât grija noastră a fost mai mare, cu atât mai cu mult drag vedem crescând sub ochiul neadormit al Majestații Vóstre pe tinerul principe Carol, cu atât mai nemărginită mulțămire îl vom vedé, ca și părintele său, primind învătătură dela Majestatea Vóstră, căci, plămădiți după chip și asemănare, avem temeinică credință, că vor călca întru toate pe urmele Majestații Vóstre.

Astfel va fi fost dat Majestații Vóstre, ca pe lângă reînvierea gloriei trecutului să asigure și mărirea viitorului.

Sire!

Ori cât de încercată ar fi fost agricultura prin seceta de est-timp, Adunarea deputaților are temeinică nădejde, că strimtorarea de apă va fi repede trecătoare, mulțumită minunatei rodnicii a țerei și hărniciei locuitorilor ei. De aceea cuvânt de temă nu pôte fi pentru creditul țerei, mai ales în urma regulării datoriei flotante și a hotărârii noastre a tuturor de a stabili pe viitor cheltuielile extra-ordinare, de acum încolo mult mai puțin grabnice, în urma nenumăratelor lucrări cu cari țara a fost înzestrată.

Adunarea deputaților se va nisui să dea guvernului M. Vóstre un budget cu temelii și de fapt echilibrat și în acest scop nu va pregeta de a înființa noué dări, silinduse însă să le împartă pe cât se va putea mai drept asupra tuturor stărilor națiunii.

De asemenea Adunarea deputaților va cerceta cu cea mai întinsă luare aminte decesebitele legi, cari i-se vor înfățișa de guvernul M. Vóstre, silinduse să le întocmescă după firea și nevoile țerei.

Ne vom da toate silințele pentru a aduce îmbunătățirile putincioase serviciilor publice, fără a încărea însă prea mult budgetul și așa împovărat de anuitatea datoriei publice.

Pentru armată însă, care e fala și nădejdea României, nu ne vom da înderét dela nici o jertfă pentru a-o pune în stare să răspundă ori când și pe deplin dreptelor așteptări ale țerei.

Sire!

Adunarea deputaților află cu deplină mulțumire, că relațiunile noastre cu toate puterile sunt din cele mai bune. Doritori de pacea atât de trebuincioasă întăriri noastre lăuntrice, căldurósele noastre urări au însoțit lucrările conferinței dela Haga datorită marinosului îndemn al Impératului Nicolae II.

Sire!

Uniți în cugete și simțiri cu guvernul M. Vóstre, în muncă sirguitoare și statornică, ca servé temeinică nădejde, că vom face din România din an în an dela Măci bine și tot mai mult să-și îndeplinească denirea, care e de a-și da nota ei dincantă, d'ér proprie în concertul civilizației eng.

Să trăiască Majestate!

Să trăiască M. S. Regina!

Să trăiască Dinastia!

Într-o, *Ion C. Grădișteanu.*

SCIILE ĐILEI.

— 23 Noembre v.

Consulat spaniol în Bucuresci.

Guvernul român a fost înștiințat prin ambasada Spaniei din Paris, cum că guvernul spaniol a înființat un consulat la Bucuresci. Titularul acestui consulat a fost numit d-l *Adriano Rotondo y Nicolau*. Rotondo y Nicolau a sosit în Capitală și s'a prezentat după amiazi d-lui *Al. G. Florescu*, secretarul general al ministerului afacerilor streine. D-l *Adriano Rotondo y Nicolau* a prezentat apoi d-lui *I. Lahovari*, ministrul afacerilor streine, comisiunea sa și l'a rugat de a-i obținé esecuatorul regal de rigóre. Mai înainte Spania avea legațiune la Bucuresci, d'ér de câți-va ani o desființase și nu mai avea relațiuni cu România. Suntem fericiți acum — scrie „*Timpul*“, — că Spania, prin înființarea acestui consulat reîntră în relațiuni directe cu noi.

Cu inima la spate. În ultima ședință a Reuniunii medicilor și apotecarilor din comitatul Bihor, d-l *Dr. Comșa*, medic

în Sâmbătsag, a prezentat o fată frumoasă de 21 ani — scrie „*Pesti Napló*“ — la care a descoperit și constatat nisce aparițiuni interesante. Inima, ficatul și stomacul fetei nu sunt la locul obișnuit, ci toate aceste trei organe vitale însemnate stau în pozițiune inversă în regiunea spatelui. E interesant, că fata e pe deplin sănătoasă și până acum nu scia nimic despre starea ei internă nenaturală. D-l *Dr. Comșa* a descoperit această rară apariția a naturii așa, că înainte cu câte-va săptămâni fata s'a dus la d sa spunându-i, că tușesce rău și o dóre inima. Durerea o simția la spate. *Dr. Comșa* a examinat-o și a aflat astfel raritatea acesta.

Bustul lui Socrates găsit. Din Roma se vestesce, că cu prilejul ultimelor săpături de acolo, s'a descoperit un bust de marmoră al lui Socrates. Acestei ferice descoperiri i-se atribue fôrte mare preț.

Episcopul Szabo dela Gherla, care pôte în vieța sa n'a dat un ban pentru scopurile biserice și ale credincioșilor săi, a contribuit acum 100 fl. — pentru museul etnografic maghiar din Cluși!

Scrisórea unei femei despre rășboiul anglo-bur. Din *Pietermaritzburg* a sosit díelele acestea o scrisóre interesantă la adresa unei femei din *Pojuu*. O prietină a ei, care din *Pojuu* s'a dus câți-va ani mai înainte la *Transvaal*, i scrie între altele: „Sórté tristă ne-a ajuns pe noi aici; în jurul nostru bántue rășboiul dintre Englesi și Buri. E grozav să vedé, câți își pierd dílbic vieța; în orașul nostru sosesc cu grămada raniți, femei și copii. Rășboiul nu decurge departe de aici și e de temut, că inimicul (Buri) vor pėtrunde până la capitală. O, acesta ar fi teribil, căci Buri sunt mai grozavi chiar decât negrii. Cele din urmă trei lupte s'au întâmplat lângă *Dundee*, *Elandslaagte* și *Ladysmith*; în lupta din urmă mulți soldați de ai noștri au cădút în captivitate la Buri. Nu-ți poți închipui, draga mea, ce lucru trist pôte fi rășboiul. Câte familii nu se nimicesc! Unde pătrunde inimicul acolo pustiesce și jăfuesce. Observ, că mii și mii de Englesi au trebuit în timp de 48 ore să părăsesc *Transvaalul* și, lăsându-și averile în mânilor inamicilor, au trebuit să se refugieze. Cu cei săraci tracteză mai rău, decât cu animalele, căci i-au grămădit unii peste alții în vagóne de vite, și au trebuit să plătescă bilet de clasa I și II. Mulți copii au fost călcați și mai multe femei au avut nenorocirea de-a nasce în această situația grozavă. Ași puté să-ți mai spun și alte lucruri grozave de aici, d'ér fiă destul cu atât.“

Viceconsulul înșelător. Din *Bruxella* se anunță, că díelele trecute a fost arestat acolo viceconsulul grec *Teophilados* împreună cu amoresa lui. Arestarea s'a făcut pe motiv, că în contra lui *Teophilados* s'au ridicat grave acuse de defraudări. În urma cercetărilor s'a aflat, că *Teophilados* era capul unei bande de înșelători, ai cărei membri făceau în diferite capitale europene escrocherii îndrăznețe. Banda acesta a păgubit banca centrală din *Antwerpia* cu 30,000 franci, pe o bancă din *Paris* cu 150,000 franci, pe o bancă din *România* cu 50,000 franci. Probabil, că *Teophilados* va fi trimis la Bucuresci.

Englesii și esposiția din Paris. Se scie, că Englesii s'au turburat fôrte tare din cauză, că foi umoristice franceze și-au bătut joc de regina *Victoria* prin caricatură ofensătoare. Am amintit într'unul din numerii trecuți, că din cauza acesta s'a pornit în *Anglia* un curent ostil esposiției franceze dela 1900. După cum se telegraféză acum din *Paris*, președintele camerei de comerțiu a Englesilor din capitala franceză au adresat țiarului „*Matin*“ o scrisóre, în care spune, că ómenii serioși din *Anglia* au luat poziția contra boicotării esposiției, totodată doreșce, ca și Francesii să dea pace Englesilor și mai ales să nu batjocurescă pe regina *Victoria*. De altfel mișcarea din *Anglia* și-a ajuns sopul, deorece guvernul francez a dat ordin să se confisce fôia

mis prin frații și rudeni de ai lor, parte le-au dus ei înși-și acasă în *Sécuime*.

Cea dintăi comună aprinsă și jefuită de armata insurgenților, condusă de majorul *Georgie Apor* în *Valea Murășului*, a fost *Mirasteul*, în ziua următoare *Vidraséul*, unde au omorít 31 de Români nearmați, și așa au făcut și mai departe pe *Mureș* la vale. Singur tatălui meu, prin aprindere și jefuire, i-au făcut o daună de 12,000, și douăspre-dece mii florin.

Inzadar négă *Iakab Elek*, că *Reghinul* săsesc nu *Sécuii* l'au aprins și nu cu scop, ca să-l jăfuiescă, pentru-că aceea totă lumea o scie, că armata maghiaro-sécuiască îndată după intrarea ei în *Reghin* a dat foc case-lor medicului *Marzloff*, ér în ziua următoare în 2 Noembre au aprins orașul în mai multe părți, apoi au spart casele și prăvăliile încuiate, au răpit și jefuit tot felul de avere pe și cine a cutezat să-și apere averea, l'au omorít. Averele rapite le-au încărcat pe căruțe anume aduse cu ei de-acasă și pe car9 și căruțe răpite dela orașeni și apoi o parte le-au dus ei înși-și, parte le-au trimis prin frați și rudeni de ai lor acasă în *Sécuime*.

Eu după revoluțiune am locuit mai mulți ani în *Reghinul-săsesc* și am avut ocaziune a mă convinge despre barbarismul comis din partea armatei revoluționare maghiaro-sécue în primele díle ale lui *Nov. 1848*, adecă după bătălia de la *St. Ioana*.

Vice-colonelul *Urban*, în descrierea sa mai sus menționată, încă a mistificat adevéru!, punénd cauza pierderii bătăliei în spatele lăncerilor români, cari — după cum díce el — spăriându-se de pușcăturile *Sécuiilor* au fugit peste batalionul de grănițeri români, ce sta în rezervă și pe care aducéndu-l în confusiune și disordine, a fugit și acela împreună cu lăncerii. Lucru natural „*si fecisti nega*“ căci unde s'a mai vedút un comandant de armată, care se recunóscă și să publice în lume, cumcă din propria sa greșală a perdut bătălia. Acesta nu o face nici un comandant pe lume, pentru-că de o parte nu-l lasă ambițiunea și onórea sa militară, ér de altă parte temerea de a nu fi tras înaintea tribunalului marțial, apoi degradat și judecat séu la închisóre de cetate, séu — amésurat greșelei — la mórte prin plumb.

Eu am stat tocmai în fruntea aceluși batalion de rezervă: respective în fruntea batalionului a stat un escadron de *Chevauxlegers*, care avea în cap pe vice-colonelul *Carol Urban* cu adjutantul său locotenentele *Storch*, ér eu lângă numitul adjutant. Așa fiind sciu pozitiv, că nu-i adevérat, cumcă spăriindu-se lăncerii români de pușcăturile *Sécuiilor* ar fi fugit peste batalionul din rezervă, pe care aducéndu-l în confesiune și disordine ar fi fugit și el împreună cu lăncerii; pentru-că despărțământul de lănceri dela aripa stângă a armatei lui *Urban* a stat cu mult mai înderépt, decât batalionul de rezervă, încât *Sécuii* pitulați după gardurile grădinilor, cum mai târziu voiți arăta, nici nu au putut pușca în lănceri, ér batalionul din rezervă nu s'a mișcat din loc, pe lângă toate că plumbii inamicului din front și dela aripa stângă de după garduri sburau asupra noastră, până ce *Carol Urban* vedéndu-și cu ochii greșala, prin care ne-a băgat între două focuri inimice, a comandat retragere. De sine înțeles, că perdéndu-se bătălia, retragerea s'a făcut în disordine. (Va urma.)

umoristică „Caricature“, care publicase caricaturile vătămătoare despre regina Victoria.

Casă pe tren. Din Herningford (America) se anunță, că o casă cu două etaje a fost transportată de-acolo cu trenul în Alliance. Lungimea casei era de 50, lățimea de 40 picioare, greutatea de 100 tone. Casa a fost ridicată mai întâi pe grinzi, apoi a fost așezată pe patru vagoane de tren anume pregătite pentru acest scop. Trenul a parcurs pe ora 6 chlm. și casa a ajuns la destinația întreagă întregută.

Scire teatrală. Direcțiunea Leo Bauer face cunoscut, că cu esecul său trupă de opere din Sibiu va da aici în Brașov un ciclu de 6 reprezentații. Se vor reprezenta: în 7 Decembrie st. n. „Das Glöckchen des Eremiten“, operă. — 8 Decembrie: „Regimentstochter“, operă. — 9 Decembrie: „Haus Heiling“, operă. — 10 Decembrie: „Die Fledermaus“, operetă. — 11 Decembrie: „Waldmeister“, operetă. — 12 Decembrie: „Heimchen am Herd“, operă. — Abonamente se pot face la casa de concerte în cancelaria teatrului (îndrăgite în curte) la d-l Gustav Hedwig dela 9—12 ore a. m. și dela 3—5 p. m.

Lege în contra sărutării. În orașul Bridgeport din Anglia vor să reinvieze legea, ce regele engles Carol II o deduse contra sărutării. Legea aceasta prescrie pentru bărbați 40, pentru femei 30 lovituri de bice, dacă se sărută în public. Reinvierea ei se întâmplă din incidentul, că cetățenii din New-Hagen au ridicat plângere la autorități contra ascultătorilor de universitate, cari prind fetele pe stradă și le sărută.

Pentru masa studenților dela școlile medii și superioare din Brașov au intrat următoarele contribuții:

Pe lista Nr. 73 (colectant D-l Sofron Stan, comptabil în Blași) au intrat cu totul fl. 10. și anume dela D-l I. Brut Hodșiu fl. 5. Dr. Iustin Maniu adv. fl. 5, er D-l Sofron Stan a subscris ca contribuție anuală fl. 5., începând cu 1 Martie 1900.

b) Pe lista Nr. 196 (colectant: Direcțiunea institutului „Muresiana“ din Sas-Reghin) au intrat cu totul 24 fl. și anume: „Muresiana“ fl. 10. Patric. Barbu adv. fl. 5. M. Cetățianu subjeude pens. fl. 2. Petru Ciobotar preot fl. 1. Dr. Ceușian Sandu medic fl. 1. Dr. Ioan Popescu adv. fl. 5.

Diracțiunea școlilor își exprimă cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile daruri.

Noul porto postal.

Foia oficială din Budapesta publică schimbarea tarifului postal, ce va intra în vigoare dela 1 Ianuarie 1900, în urma unui ordin al ministrului de comerț. Lăsam să arătăm punctele principale din acest ordin: Prețul unei carte postale va fi și în viitor același, adică 4 bani sau filer (2 cr.) înăuntru, pe când în comunicațiunea cu Austria, Bosnia-Herțegovina, Germania, Serbia, Muntenegru se ridică porto cartei postale la 5 bani sau filer. Taxa de recomandare se ridică însă atât în comunicațiunea dinăuntru, cât și în cea externă dela 20 (= 10 cr.) la 25 bani sau filer (= 12½ cr.). Etă și celelalte dispoziții mai însemnate ale ordinului:

În comunicațiunea internă porto postal este astfel stabilit: Tipărituri până la 10 grame 2 bani (sau filer), până la 50 de grame 3 bani, până la 150 de grame 5 bani. — Mostre de marfă până la 50 de grame 3 bani; pachete până la 500 grame și 1 zonă (75 chilometri) 30 bani, pentru fiă-care zonă mai mult 60 bani; pentru pachetele nefrancate se plătesc un adaus de 12 bani. Pentru pachete voluminoase cu aceeași greutate și la aceeași distanță se plătesc 45 respective 90 filer. Taxa de recomandare și taxa pentru recepsele-retour 25 filer. Ca despăgubire pentru o scrisoare recomandată pierdută se plătesc din partea administrației postale 50 corone (până acum numai 40 corone = 20 fl.). Dacă se pierde vre-un pachet, a căruia valoare nu e declarată, sau se strică și deteriorază se plătesc în sensul prescrierilor existente o despăgu-

bire maximală până la 3 chilograme de 15 corone, până la 5 chil. de 25 corone și pentru fiă-care chilogram mai mult 5 corone.

În comunicațiunea cu străinătatea: Pentru scrisorile simple, dacă sunt adresate în Austria, Bosnia-Herțegovina, Germania, Serbia, Muntenegru sau din părțile limitrofe ale Ungariei în România, se plătesc ea și până acum 10 filer (= 5 cr.). În comunicațiunea cu celelalte state esterne scrisorile francate plătesc 25 filer pentru câte 15 grame, dacă scrisoarea e nefrancată se iau 50 filer. Cartea postală simplă, dacă e adresată în Austria, Bosnia-Herțegovina, Germania, Serbia sau Muntenegru, plătesc porto de 5 filer, cu foia de răspuns de 10 filer; dacă se adresează în celelalte state esterne asemenea 10 filer. Tipărituri în Austria, Bosnia-Herțegovina și Germania, până la greutatea de 50 grame, 3 bani, până la 100 de grame 5 filer, în comunicațiunea cu celelalte state esterne până la 50 grame 5 filer. Mostre de marfă în Austria, Bosnia și Herțegovina sau Germania 5 filer, în comunicațiunea cu celelalte state esterne 10 filer. Hârtii de afaceri: până la 250 grame 25 filer, de aici încolo pentru câte 50 grame mai mult 5 filer. Mandatele postale ce se trimit în Austria, Bosnia și Herțegovina, Germania și Italia se plătesc porto de până acum; de aici încolo se plătesc în Marea Britaniă, în colonii și în Statele-Unite pentru câte 25 filer și în comunicațiunea cu celelalte state esterne până la 100 corone și 25 filer pentru 25 corone, er pentru cele ce trece peste 100 corone se plătesc 1 filer per 50 corone.

Marcele postale vor fi câte 1 filer; acestea vor servi numai ca mărci întregitoare; apoi de câte 2 filer, acestea vor fi pentru diare; vor mai fi mărci de 3, 4, 5, 6, 10, 25, 30, 50, 60 filer, de 1 coronă și 3 corone. Apoi vom avea cărți postale închise de câte 6 filer (pentru comunicațiunea locală) și de câte 10 filer (pentru distanțe mai mari). Cărțile postale deschise, de câte 5 filer, se vor pute folosi în interiorul țării, cum și în comunicațiunea cu Austria, Bosnia și Herțegovina, Germania, Serbia și Muntenegru, er în comunicațiunea internațională se vor folosi cărți postale de câte 10 filer. — Schimbarea aceasta se va face mai târziu. Terminul, când vor eși din us timbrele și tipăriturile postale de aici, se va anunța dinainte publicului.

„Budapesti Hirlap“ critică cu asprime noul tarif postal, despre care dice, că este a se datori Austriacilor. Ideea este a ministrului austriac de finanțe Bilinski, care voind să îmbunătățească salariile directorilor postali, cari în Austria sunt rău plătiți, a venit cu ideea de-a profita de ocaziunea noii calculațiunii spre a mări venitele statului. Astfel s'a elaborat un proiect, după care în Austria taxele vor fi încă și mai urcate ca la noi, într un cât acolo prețul cărților postale s'a urcat și pentru interiorul țării, prin ceea ce se apasă toamai partea cea mai săracă a populațiunii.

Pentru Ungaria însă urcarea taxelor n'a avut sens. „E destul de trist“, dice foia maghiară, „căci nicăiri în lume posta nu este considerată ca un izvor de venit, al careia scop principal este câștigul. În alte țări nu fac speculă, ci se silesc a face comunicațiunea cât se poate mai eficientă, la noi din contră, taxele de transport cu trenul și cu posta vor deveni aș-măne nisce sarcini tocmai așa, ca și dărea“.

În fine „Bud. Hirl.“ face următoarea socotă: taxa de transport pentru tipărituri și mostre au împuținat-o cu un filer; împuținarea aceasta la 325 milioane de tipărituri și 15 milioane mostre face 340.000 corone. Acesta e profitul pentru cetățeni.

Din contră însă, s'a scumpit transportul pachetelor cu 6—12 filer, ceea ce la 75 milioane pachete se urcă deja la 600.000 corone. S'a scumpit taxa scrisorilor recomandate cu 5 fil; fiind-că la noi publicul nici aș n'are încredere în postă, numărul scrisorilor recomandate se urcă și

aș la 14 milioane pe an și așa urcarea taxei pentru recomandări face 700.000 corone. După 10 milioane de cărți postale trimise în Austria și Germania, socotind de fiă-care câte 1 fl., statul ungar va ave un nou câștig de 100.000 corone. Din urcarea cu 5 filer a taxei pentru scrisorile trimise înafară (socotite a 4 milioane pe an) se nasce erăș un nou venit de 200.000 corone. Va se dicea reducerea e de 340.000, er urcarea de 1.600.000; cu alte cuvinte, în anul viitor posta va costa pe cetățenii Ungariei cu 1.260.000 corone mai mult ca până acum.

Premiile Academiei Române în 1900.

Pentru premiile, ce sunt a-se decerne în sesiunea generală din 1900 a Academiei Române, au intrat următoarele lucrări:

I. Premiul Năsturel-Herescu de 4000 lei.

Blaga (dr. Iosif), Teoria dramei, Brașov 1899.

Condănescu (I. P.), Studii experimentale asupra întreținerii căilor ferate, București 1899.

Grănescu (dr. V.) Ovruel român, București 1899.

Garbea (G. O.), Iov, poemă dramatică, ed. II, București 1899.

Grigoriu (C. A.), Teatrul de familie, București 1899.

Iorga (N.), Documente românești din arhivele Bistriței, București 1899.

Lecca (Haralamb G.), Jucătorii de cărți, București 1899.

Lecca (Octav.), Familiile boeresci române, București 1899.

Marion, D'avalma ed. II, București 1899.

Mitrescu (Filon Th.), Mic dicționar român-latin, București 1899.

Nanu (D.), Nocturne, Câmpulung 1900.

Rosetti (Radu D.), Valuri, București 1900.

Societatea geografică, Marele Dicționar geografic al României, București 1898-1899.

Vlahuță (A.), Clipe de liniște, București 1899.

II. La premiul Lazar de 5000 lei.

Berberian (I.), Examenul de asistent în farmacia, București 1899.

Climescu (C.), Curs de geometria analitică, Iași 1898.

Cuza (A. C.), Despre populația, Iași 1898.

Florantin (I. Pop), Telepia, descoperire.

Kiviac (dr. I.), Curs clinic de patologie chirurgicală, vol. III, IV, București 1898—1899.

Manicaiide (Al.), Curs de algebră elementară, București 1899.

Manicaiide (Al.), Observațiunii asupra procedeele de calcul aritmetic, utilizate în școlile noastre, București 1899.

Minovică (M.), Putrefacțiunea din punctul de vedere medico-legal și igienic, București 1899.

Oceanu (P. I.), Ovariectomia la iapă, etc. București 1899.

Păcășiu (Teodor V.), Lupta pentru drept, traducere, București 1898. Scopul în drept, trad., Sibiu 1899. Libertatea, traducere, Sibiu 1899. Principiile politice, trad., Sibiu 1899.

Possu (dr. S.), Difterie și Seroterapie, Iași 1899.

Șerbanescu (dr. I.), Memoriu asupra maladiilor infecțioase în armată, București 1899.

Stoica (Simson), Dietetica populară, Brașov 1897.

III. La premiul Adamachi de 5000 lei.

Achimescu (I.), Spicuri, culegere din englezesce, București 1899.

Adamescu (Gh.), Noțiuni de istoria limbii și literaturii românești, ed. II, București 1899.

Boiu (Zaharie), Semința din agrul lui Christos, tom. I, II, Sibiu 1898—1899.

Găvănescu (I.), Curs de pedagogie, București 1899.

Ionescu-Gion (G. I.), Istoria Bucureștilor, București 1899.

Maxim (D. G.), Critica sistemului problemelor. Comisiunii rogatorii interne și internaționale, Iași 1899.

Mihănescu (N.), Filosofia Socialismului, Câmpulung 1900.

Oeconom (Ciru), Fiica lui Sejan, poveste istorică, București 1899.

Popra (Ioan). Caractere morale. Esemple și sentințe, Brașov 1899.

Possa (dr. S.), Anatomia artei, Iași 1899.

Szmigelski (dr. V.), Istoria legii nouă, tom. I, Blași 1899.

Ursachy (G. C.), O oăsnicie, București 1899.

Vasilescu (Stef Ilie), Fabule și satire morale p. I, București 1899.

Convocare.

Prin această se convocă adunarea generală a Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele pe Marți, în 30 Noevre st. v. (12 Dec. st. n.), ziua s-lui Andrei, după prânz la 2½, în sala cea mare a gimnasiului român.

On. membre ale acestei Reuniuni sunt rugate a se osteni pe atunci la adunarea generală.

Brașov, 22 Noevre st. v. 1899.

Pentru comitet:

Otilia Bidu, Dr. Iosif Blaga,
vice-presidentă, secretar.

ULTIME SCIRI.

Londra, 4 Decembrie. Din Capitală sosesc sciri foarte îngrijitoare despre trecerea în massă a Africanderilor pe partea Burilor. Un refugiat istorisește, că întreaga populațiune din districtul Veuter e pe partea Burilor. Numărul Africanderilor trecuți la Buri e de 2300. La mișcarea aceasta s'au alăturat toți farmerii. Generalul Buller a publicat o proclamație, în care provocă populațiunea să nu se rescole în contra Englesilor, însă Africanderii au sfășiat-o de pe colțurile stradelor și au călcat-o în picioare.

Bruxella, 4 Decembrie. Un martor ocular comunică în „Haarlem Courant“ amănunte înfiorătoare despre barbariile Englesilor. Intre altele spune, că Englesii au ucis 300 de prizonieri buri și li-au tăiat degetele, ca să le ia inelele. „Soir“ din Bruxella confirmă aceste sciri.

DIVERSE.

Vin Buri! Într'un oire din America, la sfârșitul reprezentațiunii apărî în arenă un clown cu patru măgari dresați. Fiă-care din aceștia reprezenta un stat mare din Europa. Un măgar avea ca semn un steag engles, al doilea un steag german, al treilea un steag frances și al patrulea un steag spaniol. Clownul îi mîna în dreapta și în stînga cu biciul. Măgarii își făceau mișcările lor greoie și publicul ridea. După un timp ore-care apărură în arenă încă câțiva clowni, și după multe caraghiosități, ce le făcură, tăbăriră cu biciele pe bieții măgari. Măgarii alergau speriați cari încotrău. Astfel dispărură din arenă măgarul frances, german și spaniol. — Măgarul engles nu se speria de biciele clownilor, ci sta sumet în mijlocul arenei, ba ce-i mai mult, înveseli publicul cu strigătul său șăgalnic. Publicul se mira de dărzenia măgarului engles. În fine un clown se apropiă de măgarul engles și-i strigă că ce putî în ureche: „Vin Buri!“ — Atunci măgarul engles o luă la fugă. Tot publicul izbucni în risete. Clownul, ca să mulțămescă publicul și mai mult exclamă: „Vedeți, că toate popoarele se tem de biciul, der Englesul se teme numai de Buri!“

Literatură.

„Fetele casnice“, cor pentru trei și patru voci femeesci de Timotei Popovici. Acestă drăgălașă compoziție musicală a apărut tocmai acum în repertoriul revistei „România Musicală“ din București, ca supliment la Nr. 14 din a. c. și se află de vîndare la d-nul autor în Sibiu (seminarul arhiepiscopesc), cum și la Tipografia „A. Muresianu“ în Brașov. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

**Dela Tipografia „A. Mureşianu“
din Braşov,
se pot procura următoarele cărţi:**

Două cărţi de legi. „*Instrucţiuni populare despre datorinţele şi drepturile purtătorului de dare*“, edată de d-nul Wilhelm Niemand — Tracteză despre dările de stat directe, (darea de pământ, de chiria casei, darea de câştig, de militia etc.); despre dările indirecte (accise după beuturi, carne, zahăr, competenţe de timbru etc.); *aruncări comunale* (pentru comună, comitat, şcolă şi biserică, pentru drumuri, câni, apă etc.). În partea din urmă se află mai multe formulare pentru petiţii şi reclame în diferitele cazuri. Preţul 60 cr. (prin postă 65 cr.) — „*Amicul Poporului*“, îndreptar în cause administrative — judecătoreşti pentru poporul român de Titu Vuculescu, preţor în Pecica maghiară. Cartea e întocmită la înţelesul ţeranilor, aşa că din ea ori-ce plugar, ori-ce măiestru, ori-ce om, care seie cetă, pôte să înţeleagă lămurit, ce-i este după lege ertat să facă şi ce nu; cum are să-şi câştige anumite drepturi, la cine să se îndrepte cu plângerea ori cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55). Ambele cărţi se pot procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov.

Scrieri literare pentru popor.

Poveştile Peleşului, eminenţele novele ale Carmen Sylvei (regina României), cunoscute în totă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55).

Legende seu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul P. Ispirescu. Această e una din cele mai preţioase colecţiuni de poveşti, ce le avem în literatura noastră şi n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puţin din bibliotecile populare, fiind în felul său o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80).

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor Lewis Wallace. Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op. 1.45 (cu posta fl. 1.60). În asemănare cu mărirea, preţul e foarte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă şi moralisătoare, pentru bibliotecile populare şi pentru familii el constituie o lectură escelentă şi foarte potrivită de-a înlocui romanele secl şi de senzaţie

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localisată de Antoniu Popu. Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu să jöce teatru, fiind o piesă foarte uşoră. cu sugesional luat din mijlocul poporului. Preţul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Nopti de terna novele pentru popor de George Simu. Conţine vre-o 7 novele cu tendinţe morale. Mărirea 250 pag. Preţul 50 cr. (cu posta 65 cr.)

Vięta după mörte, seu nemurirea sufletului, dedusă din misterii fiinţei omeneşti şi deşertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediţiunea a doua, apărută în Gherla în 1897, corectată şi amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângăitoare pentru inimile creştine şi scrisă la înţelesul fie-căruia. Preţul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor Ioan Pop Reteganul. Preţul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, seu învățături pentru popor, de Dr. Georgiu Foa. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărirea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățaturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Preţul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului e o carte mare cu poveşti din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de G. Cătană. Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someşană este o carte de poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bugnariu. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrăneşti și naționale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. Buticescu. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Preţul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cânticecă cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 12 cr., cu posta 15 cr.

Părintele Nicolae, schiță din viața proeților, de George Simu. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilitte și la lume împărțite, de I. Pop Reteganul. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Risete și zimbete, de T. V. Gheaja. După cum și titula arată, este o carte de cuprins glumeți; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumii și să isbucnesci în ris. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cartea Săteanului, de Emanuel Părdăanu. Conţine mai multe novele populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul Vasile Moldovan fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istoriisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă uşoră și plăcută. Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„*Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa*“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Braşov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Preţul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui Aexentie Severu, veteranelu nostru luptător dela 1848, intitulată „*Răspuns la cartea neagră*“, cu un bogat adaus despre arderea Aiudului, se mai pot căpăta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„*Pintea Viteazul*“, tradițiunii, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din tôte părțile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„*David Almășianu*“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura această, atât de bine scrisă prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Vivia, seu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italienește de Dr. Iuliu Dragoș, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„*Preotul din Noieni*“, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de Arghirobarbu. Această interesantă narațiune privesece evenimente din 1848—49. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„*Povestea unei Corone de oțel*“, opul mult dorit și așteptat al d-nului G. Coșbuc, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din Bucuresci și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înţelesul tuturor și este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai pôte despărți de ea. În istoria această ni-se arată oglinda viută a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele, ce se descriu din răboiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și insufletitoare. Cartea e provăduță cu numeroșe portrete și ilustrațiuni. Ea stă în legătură cu „*Răboiul nostru pentru neatarnare*“ scris tot de d-l G. Coșbuc, așa că cine și-a procurat pe acesta, trebuie să și procure și „*Povestea unei Corone de oțel*“. Sperăm, că fruntașii noștri, înţelegând importanța acestor scierii, vor stărui din răspuțeri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambele cărți dela „*Tipografia A. Mureşianu*“ din Braşov. „*Răboiul nostru pentru neatarnare*“ costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), ér „*Povestea unei Corone de oțel*“ 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„*Românul în sat și la ôste*“ Acesta este titlul unei nouă cârticele, ce d-l Ioan Pop Reteganul, cunscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului și a apărut în Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla.

„*Țera noastră*“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miadă-și și valea Murășului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros aprepiață de întreaga țiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

Zarandul și Munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintăi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Români, cari vor să-și cunoscă țera și némul lor. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de Victor Russu. Conţine 25 legende diferite. Preţul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Din Istoria lumii, „tălmăcită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D rului Th. P. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „*Deșteptării*“ din Cernăuți: *partea a doua*. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Preţul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureşianu“ și câte-va exemplare din partea întâi, adăugând și pentru această 5 cr. porto.

Scrieri la bursa din Viena.

la 5 Decembrie 1899.

Renta a 4% din aur	116.35
Renta de aur ung. 4%	95.10
Impr. câit. av. ung. în aur 4 1/2%	119.80
Impr. câit. av. ung. în argint 4 1/2%	99.20
Oblig. câit. r. ung. de ost. I. emis.	118.25
Bonuri rurale ungare 4%	94.—
Bonuri rurale croate-slavon	—
Impr. ung. c. premii	159.50
Losuri pentru țeg. Tisei și Seghedin	137.20
Renta de argint austr.	99.35
Renta de hârtie austr.	99.05
Renta de aur austr.	116.70
Losuri din 1860.	137.25
Acțiuni de-ale Băncei austro-ungară	913.—
Acțiuni de-ale Băncei ung. de credit.	380.75
Acțiuni de-ale Băncei austr. de credit.	379.25
Napoleoniori	957
Mărci imperiale germane	54.02 1/2
London vista	120.77 1/2
Paris vista	47.77 1/2
Rente de corone austr. 4%	99.40
Note italiene	45.05

Cursul pieței Braşov.

Din 5 Decembrie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.17	Vënd.	9.20
Argint român. Cump.	9.30	Vënd.	9.05
Napoleoniori. Cump.	9.56	Vënd.	9.58
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	5850	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.71	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina	101.—	Vënd. 5%	101.50

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Moră de vindut.

În depărtare de un kilometru dela stațiunea Crăciunel (Karácsonfalva) se află o moră fără iaz, patentată, cu 6 petri și o putere de 72 cai. care; murind proprietarul, — se vinde din mână liberă, împreună cu cele 40 jugere de pământ arător din jurul ei, pe lângă condițiuni ușore de plățire.

Adresa: Maria Vlassa
1—3763. Blașiu (Balázsfalva).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul 255 se vind la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

La tôte

6

tragerie

**Un los la
loteria de binefacere
în favorul Spitalului
Reuniunii Policlinice
din Budapesta**

== costă numai ==

1 Coronă.

**Câștigul principal
în valöre de**

100,000

Corone.

5 à 20,000 cor. etc. etc.

care la cerere se rescumpără de administrație cu scădământ de 20 %.

Prima tragere

fără amânare

în 4 Ianuarie.

Comande efectuază prompt:
**Biroul loteriei de binefacere
BUDAPESTA, IV. Kossuth Lajos-utca 1.**

și
**Cassa de bancă
Iacob Adler și Fratele
Braşov.**